

Vesna
Radusinović

VATRA
i LED

Copyright © Vesna Radusinović, 2018
Copyright © 2018 ovog izdanja, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Vedranu i Maretu

UVOD

Dok je Beograd tresla groznica rokenrola, dok su se šminkeri iz grada utrkiivali ko će prvi da uđe u prvu gradsku diskoteku, dok su se devojke njihale u ritmu pesama Đorđa Marjanovića, i ginule za glasom i stasom Bobe Stefanovića, te davne šezdeset i neke u mirnoj ulici, okruženoj lipama i ušuškanoj u tišinu dobrostojećih lekara, pravnika i ponekog kafedžije, odigravala se takva drama da bi gradske alapače i život dale da su mogle da čuju bar delić onoga što se dešavalo. Ali nije bilo svedoka i niko nje mogao da zna šta se zbiva u kući Lazara Petrovića, cenjenog gradskog advokata, koji je na sudu bio lav od čije su se rike plašile sudije, a čije su se replike prepričavale uz špricer kod *Večitog mladoženje*.

– Radmila, gde si? Ženo božija, gde si se zavukla s tim detetom? Aman više izađi, neću da urlam po kući kao da sam šenuo! Radmila!

– Tu sam, Lazare, pa gde bih bila, evo me u kuhinji! Da li ćeš ikada da uđeš u kuću bez vriske?

– Mani me tvoje filozofije sada, Radmila, ovo nije šala, situacija je više nego ozbiljna.

– Sve tvoje situacije su ozbiljne, Lazare! Svi tvoji prijatelji i klijenti su ozbiljni i važni, važniji od Katarine i mene. Zbog njih često i ne spavaš kod kuće, kancelarija ti je kuća.

– Radmila, učuti! Učuti kô Boga te molim, nije ovo šala, situacija je više nego ozbiljna.

– Oženio si se mnome, a kao da nisi...

– Radmila, Radmila, znaš ti dobro zašto sam se oženio tobom i zašto si se udala za mene.

– Mislila sam da će biti drugačije, da ćeš me...

– Da ću te šta, Radmila? Da ću te zavoleti, zaljubiti se u tebe odjednom, preko noći? Ne drami, Radmila, stari smo mi znanci...

– Dosta mi je više ovakvog života, Lazare! Dosta mi je da budem samo ukras u ovoj kući, ukras koji pokazuješ retko, a i to kad se tebi ćefne.

– Radmila, učuti, samo učuti. Loša si glumica, a i ako ne glumiš, za to je kasno, za ljubav je prekasno...

– A šta onda hoćeš od mene i zašto vičeš?! Katarinica nam je kao puslica, kuća je cakum pakum, svi kumovi i prijatelji ti zavide. Šta ti ja pa trebam sad, ti i onako sve možeš sam.

– Slušaj me dobro, Radmila, slušaj i ćuti. Od danas će se naš život promeniti. Od danas ćeš postati majka još jednom detetu.

– O čemu, za ime Boga, govoriš? Jesi li najzad sišao s uma?! Kakvo još jedno dete, nisam planirala da rađam više, dogovorili smo se da imamo samo jedno. Da li si ti normalan?

– Radmila, ne slušaš me. Kao i uvek misliš samo na sebe...

Lazarov ton je postao za nijansu tiši i Radmila je nesvesno ustuknula, znala je da ta promena znači samo jedno. Da će njen vrli suprug, koji je u javnosti bio oličenje blagosti i pravednosti, za koji sekund izgubiti kontrolu i da će njen obraz goreti od siline njegovog udarca. Znala je Radmila vrlo dobro kako ume da boli Lazarova ljutnja. Ali ona ju je trpela jer joj je dogovor koji su imali ipak bio važniji. Dobila je brak, savršenu kuću, status, novac... supruga koji je bio neko i nešto, a ona je postala gospođa Petrović, žena kojoj su zavideli.

Radmila je ućutala i u sebi se molila da ga bes prođe.

Nakon nekoliko minuta tišine Lazar podiže glavu i bezizražajno pogleda Radmilu. Kao da gleda stranca. Otupeo od svega, dalek i tuđ, nikada nije dozvoljavao da iko sazna njegove misli, da nasluti njegova osećanja.

Sa Radmilom je bio u braku koji su oboje prihvatili kao pakt sklopljen između dva ljudska bića udružena u nameri da ostvare svoje ciljeve. On da dobije ženu po svojoj meri, ženu koja će ga podržavati, slušati i neće ga pitati gde je i šta radi, neće ga okovati, i koja će pritom biti dovoljno podatna i privlačna da seks bude uživanje. Radmila je dobila ugled, status, bogatstvo i društvenu moć. Dobila je ogromnu kuću, poslugu, nakit... Dobila je uzbudljive noći u krevetu. Dobila je sve, a nije dobila ono što je mislila da hoće. Nije dobila ljubav i poštovanje.

– Slušaj me dobro. Za pola sata će u našu kuću stići beba. Stići će Natalija. Moje dete. Odgajaćeš je sa Katarinom kao da je tvoja. Bez razlike. Za varoš sam već

pripremio priču. Sutra sve tri putujete kod moje rođake u selo i ostaćete tamo sve dok se ti tobože ne porodiš. Sve sam detaljno isplanirao. Ja ću da vas odvezem i vratim kada bude trebalo, a ti već dojavlji nekako onim aspidama od svojih prijateljica da si trudna i malokrvna i da hitno moraš na selo, na svež vazduh. Kaži da ti je lekar strogo naredio, da ne daj Bože ne izgubiš dete, tako da ćeš do kraja trudnoće biti na selu. Je l' ti jasno!?

– Ali kako... tvoje... – promucala je Radmila.

– Ovo je sve što treba da znaš i što ćeš ikada saznati.

Ako ti padne na pamet da pitaš, da čepkaš po tome, ako ikada posumnjam da tom detetu ne poklanjaš isto pažnje kao i Katarini, izbaciću te na ulicu i ostaćeš gola i bosa. Uzeću ti Katarinu i nigde nećeš moći da nađeš smeštaj. Znaš da ja to mogu.

– To je ludilo, ti nisi normalan... – dok je još izgovarala poslednju reč Radmila je osetila snažan šamar od kojeg joj je obraz izgoreo, a svest se na tren pomutila dok je padala sa stolice. Unezvereno ga je pogledala kako stoji nad njom i znala je da se neće zaustaviti na šamaru ako bude rekla i jednu reč više.

– Za ovo niko nikada neće saznati, niko. Da li si me razumela? Nikada Radmila, nikada.

– Razumem...

– Spremi smesta Katarinine stvari, a Natalijine te čekaju u selu. Idem ujutro po nju. I reci služavki da večeras ne prilazi mojoj sobi, da mi ništa ne donosi, hoću da se odmorim.

Lagano, na peti, Lazar se okrenuo i otišao. Radmila je ostala da leži na bogatom persijskom tepihu. Čutala je okovana tajnom koju će morati da čuva do groba.

Katarina je stajala kraj velikog prozora u dnevnoj sobi. Napupele grane kestenova dodirivale su staklo nošene probuđenom beogradskom košavom. Meko svetlo raskošne lampe na trenutak je osvetlilo izraz njenog lepog lica koji je nastao u trenu. Kao kakav lagani grč.

„Znači, tako to izgleda kada te neko ostavi i izda“, mislila je Katarina dok je nehotice stezala svoju šaku u pesnicu. „Kako ono reče onaj debil, našao je svoju srodnu dušu. Pa jeste, ona se rodila kada i naš sin, mogu da vode blistavo umne debate o bitisanju i prolaznosti te nemirima života“, vodila je svoj unutrašnji monolog dok je gledala uprazno.

„Dobro, nije da ne boli, ali se od tog bola baš ne umire, a i nije mi nešto do umiranja u ovo doba godine, ipak je proleće“, pomislila je oblačeći omiljenu pidžamu, staru koliko i Marko.

Konačno ogroman krevet samo za nju, a i svetla koliko želi, a po *Tviteru* i *Fejsbuku* se dešava ko zna šta.

– Evo, društvo, stižem vam i ja. Sad sam solerka. Je l' se tako kaže?! – promrmljala je sebi u bradu.

Uspela je čak i da se osmehne, što je bilo više nego dobro za nju, sredovečnu ženu, ucveljenu, prevarenu i obaška ostavljenu. Čudno, ali nije osećala taj strašan bol, o kome žvaću po ženskim magazinima, niti očaj za koji „psihiči“ kažu da je sličan onom kad neko od voljenih umre.

Možda je on za nju umro još onog leta na Ibici, kada se navodno napio i izgubio, a baterija u telefonu baš tad našla da pukne. Marko ju je zavilavao kako nije dovoljno kulturna i moderna da prestane da se meša u privatan život njegovog oca, a svog supruga, koji je zapravo obožava, nego je eto malo povodljiv i infantiln.

– Mili moj sin... Da je bar on sada tu. Ne, nećeš ga zvati i ništa mu nećeš reći, Katarina, ostavi dete na miru. Šta da mu kažeš?! Da se vrati iz Amerike, sa studija. Jer se tata malo zaljubio u neku klinku, ostavio mamu, pa je sada sama u našoj vili nekad prepunoj smeha. Kakav kliše, kakav jebeni kliše! – pričala je sa odrazom svog lika u prozorskom staklu, nesvesna zvukova ulice i mirisa proleća koje se uvlačilo u kuću.

„Da je bar nešto uzbudljivije. Možda je dobro što sam završila svetsku književnost. Malo me je teže fascinirati. Znao je to i onaj konj dok mi je recitovao Jesenjina, Lorku, Prevera i Bodlera. Dok mi je pričao o Raviku, koji ispija kalvadose pomešane sa suzama, i Larinim promrzlim usnama dok se ljubi sa doktorom Živagom. Biće da i nju to veoma zanima. Bez toga ne može da zaspi a kamoli da sačeka svitanje“, mislila je Katarina dok joj se na licu smenjivala paleta osećanja.

„Ma, šta je meni? Jesam li ja normalna? Šta je sa tim strašnim osećanjem izdaje, praznine, tupog bola ili pak oštrog, koji razara i seče misli, grudi, srce...“, pitala se ona dok joj se niz desni obraz nečujno spuštala suza, tik do usne.

Jesam li ja to postala gora od njega? On se zaljubio i sve bi dao za tu ljubav, makar ona trajala samo tren. I skupio hrabrosti da joj to ovoga puta kaže. A taman ga je krenulo. Pre dve nedelje je postao direktor najmoćnije medijske kuće u državi, svi su mu se klanjali, a to je oduvek želeo. I morao je čovek ocvalu ružu iz revera da zameni ružičastim pupoljkom. Da se ne blamira.“

– Šta mi sve ona moja luda sestra ne nalupeta danas. Te izdao te, te što ćutiš, te što ne zaplačeš dušu svoju da olakšaš, kakva si ti, bre, žena? Sad će ta fufica da bude kraljica, a ti buđava tegla ajvara u špajzu. Svi će nju da gledaju, svi će se njoj klanjati, vodiće je na sve proslave i partije, svaki crveni tepih će biti njen, a ti si ga izvukla iz one selendre posle studija, ti i svi mi u porodici – nesvesno je ponavljala sestrine reči.

Znala je da je Natalija priglupa, pa je njen monolog nije mnogo potresao. U nekoj drugoj situaciji bi joj možda i rekla da radije ide da potraži svog ćelavog „kondoma“, koji ju je od samog venčanja varao sa pola grada, ali nije imala želju da uopšte priča sa njom. Sestra je ionako savršeno dobro znala koliko prezire njene smešne bitke za taj nazovibrak, u kojima su glavno oružje bile njene trudnoće. Ko je šta radio, Natalija je stalno bila trudna. Trudna, pegava i nesrećna. Ali je to nije ometalo da ponosno šeta svoje pudlice i

birkinke i da vodi isprazne razgovore sa drugaricama po *Maderi, Franšu i Klubu književnika*.

A drugarice, kako su samo bile smešne. Kao neka sekta. I sve iste. Isti kalup. I fizički i mentalni. Pokazivale su jedna drugoj rolekse, kartijee i šoparde, uz obavezno prenemaganje: „Jao, vidite šta mi je onaj moj kupio.“

Poseban naglasak je bio na tom famoznom „onaj moj“, a tek taj glupi teleći osmeh i blaženstvo dok se to izgovara i dok jagodice nabubrele od hijalurona šetaju levo-desno po licu. Ma, prosto su bile nenadjevivo neodoljive za sprdnju tako đuture, u čoporu, iscrtanih obrva i faca iskrivljenih od lošeg botoksa.

„Nekad sam im, sve tako smešnim, i zavidela. Lagala bih kad bih rekla da je moja zavist sezala samo do: Pozajmite mi malo mozga da se odmorim. Bilo je neke ludačke i adrenalinske energije u njima... Nacifrane i namunjene, uvek su nešto čekale, stalno ogovarale jedna drugu, imale svoje pesme, svoje šifre, svoja mesta, svoje priče. I valjda su tako na okupu bile jače i nizzgled srećnije. Kao da je svaka za sebe bila malo srećna, onako, nekad, jednom... I uglavnom mrtva nesrećna. A kada se sve skupe na gomili, nije to bila baš esencija radosti, ali je im je svakako život bio zanimljiviji i podnošljiviji, verovatno. Psihologija krda“, pomislila je Kaća i odmahнула rukom, terajući tako od sebe i pomisao da ikada može biti poput njih.

„Zašto uopšte razmišljam o njima u noći koja je tako važna za mene, koju bi svaka žena doživela kao tragičnu, bolnu, kao noć ogromne tuge, gubitka i praznine?“, upitala se Katarina. „Da li je ovo što ne osećam

---

sve što bi trebalo da osećam moja slabost ili moja snaga?!“, pomislila je pre nego što je zasvetleo mobilni sa slikom njene sestre.

– Reci, Natalija, šta je sada bilo?!

– Sve sam saznala, sve. I gde izlazi i s kim je ranije bila, i odakle je i od kada su zajedno... Ma, nemaš pojma kako su se ove moje rastrčale, mislim, stavi ruku na srce pa reci, koga danas boli uvo da pomaže drugima – započela je jednu od svojih tirada „zabrinuta sestra“, ne mareći što s druge strane žice nije dobila očekivan odgovor pun ushićenja i zahvalnosti koje je ona sama osećala.

– Stani, stani, bre, gde se gasiš?! Ko je nešto slično od tebe i od tvojih kokošaka tražio. I šta me briga ko s kim i gde izlazi. On je čovek izašao iz ove kuće i to je sasvim u redu. To je njegovo legitimno pravo. Nije baš da igram od sreće, ali sam sasvim dobro. Šta sad, treba da urlam, plačem, da poludim. Ostavio me, pa šta?! – odgovara kroz zube, gotovo režeći Katarina, pokušavajući da umiri bes koji joj raste u stomaku poput užarene kugle lave preteći da sprži i poslednju branu.

– Pa da, ledena kraljica je na svom tronu i baš je briga za sve druge. Koliko si samo sebična. Kaća, ja reći nemam – neumoljivo nastavlja da potpiruje plamen Natalija, kao i obično ne shvatajući svoju sestru.

– Bolje bi i bilo da ih nemaš kada već ničemu ne služe. Ja sebična?! Kako?! Zašto?! Jesam li ti nekad nešto uskratila?! Jesam li ti ikada okrenula leđa kad ti je bilo teško?! – dok joj glas postaje sve jači, prozori na tren zatreperiše od vetra.

– Pa o tome ti i pričam, sestrice. Ja sam sada za tebe tu, ja bih da pomognem, kako ne razumeš? – Natalijin glas postaje glas devojčice koja se plaši i umiljava, kao kada je ukrala Katarininu omiljenu mašnu za kosu.

Katarina nesvesno uzdahnu. Duboko. Jače steže telefon u ruci.

– A ti ne razumeš nešto drugo, ali dobro, izvini, preterala sam i ja... Evo, slušam te, ali ne mogu dugo, imam sutra neke Engleze i vrlo, vrlo važan sastanak – umornim glasom objašnjava.

– Odmah da ti kažem, prvo se spakuj. Ideš u Brazil, a posle uplati neke Maldive, bolje ćeš se oporaviti zbog klime – Natalija u dahu izgovara sve i hvata zalet za još.

– Stani, bre, Nato, nisam bolesna, bar ne da ja znam. Kakav Brazil, kakvi Maldivi, je l' znaš ti šta pričaš?!

– Vrlo dobro znam, draga moja. Prvo ćeš da se izoperišiš kod ovih Pitangijevih učenika, tako da te ni naša maman ne prepozna, a onda lepo dok ne prođu modrice i bolovi 'ladiš dupe na Maldivima i kad se vratiš, ti si bre pesma, kao nova... druga žena! Nema ljutnje, ali priznaćeš da imaš i celulita i malo stomaka, opustila si se bre! – izgovara Natalija rizikujući da u momentu bude ućutkana. – Dobro, niko nije savršen, znam, ali moraš da radiš na sebi. Stalno. I ja sam tu da te podržim i da ti pomognem.

Katarini više nije do svađe. Više ne.

– Aha, Nato, dobro, hvala ti, mnogo si mi pomogla, eto koliko sutra ću sve to da rezervišem... Nikad se ne bih setila toga sama. Šta bih ja bez tebe. Ajde poljubi decu pa se čujemo kad ustanemo. Laku noć draga...

– izgovorila je Katarina znajući da sarkazam u njenom glasu neće biti prepoznat.

– E, samo još ovo... I dečka da nađeš, mlađeg i od Marka, ako treba da ga iznajmimo.

– Važi, Nato, hoću sve, ali hajde da odspavamo prvo, molim te.

– Ti možeš da spavaš? Zakuni se da možeš da spavaš sada?!

– Da, baš mi se spava. Laku noć, draga.

Umorno je pritisnula crvenu slušalicu na ekranu mobilnog telefona. Ovakvi razgovori bi je uvek neverovatno umorili. Uvek je prezirala histerične žene sa viškom bespotrebnih i praznih misli i reči bez smisla. A njena sestra je bila baš jedna od tih. Prvoborac. Kolo vođa svega što je prozaično i banalno.

Nije ona jadna bila kriva, bila je slika i prilika njihove majke, kojoj je celog života bilo najvažnije šta će ko o njima da misli, kaže, da li su stolnjaci i sitni kolači na nekoj slavi lepši od njihovih, a svećnjaci i escajg raškošniji, čija odeća i obuća je skuplja, a vila, bašta i bazen veći...

To je bio mamin intelektualni zabran, u koji sve i da je htela nije mogla da uđe. Prosto nije bila u materiji. Natalija je bila posvećena učenica, hodočasnica mamine religije u kojoj je, opet, sve bilo podređeno ocu, čija je reč morala biti poslednja i kojem je mama služila samo za jedno – da mu neprestano ugađa.

Ali njihovu majku je to činilo srećnom. U svojoj glavi ona je bila gospođa advokatica, iako je advokat bio njihov otac Lazar, prek čovek teške naravi, nadasve

posvećen sebi i svojim zadovoljstvima. Nikada niko od njih nije uspeo da sazna koje je to majka visoke škole završila jer se ponašala kao da su je preklinjali da ostane na Sorboni. Katarina je jednom čula tatu koji joj je u svađi rekao da je bila najgori daktilograf kojeg je ikada primio u svoju kancelariju, pa se zato valjda njom i oženio... Izgleda da drugačije nije mogao da je se reši.

Katarinina mama je ulogu žrtve toliko volela da se brzo saživela sa njom do mere da su je svi, ali bukvalno svi žalili i pričali kako previše radi, kako daje sve od sebe za porodicu, kako je ona žena-čovjek, heroj maltene, a ona je vrlo vešto organizovala pola Kovačice za sve kućne poslove i sređivanje dvorišta. Isključivo kada otac Lazar nije bio kod kuće i od njegovih para. Iako je stalno bila prilepljena za omiljenu sofu i ništa teže od kašike tokom skoro pet decenija braka podigla nije, majka im je bila ustoličena žrtva i prava vladarka iz senke, takoreći sultanija. Sve je ta znala. Kod nje su sve prijateljice dolazile po mišljenje, davala je savete, kritikovala je... jer ona nije ogovarala, nikada, i sve je to bilo za dobrobit one ili onog o kome se priča.

Katarini nikako nije bilo jasno kako je uspela da se iole izmigolji iz majčine ideje o savršenstvu. Ili ipak nije?! Možda se zato i udala za Ivana. On je bio baš po maminom ukusu.

„Ljubim ruke, a ne, ne... izvolite, samo posle Vas, svežiji ste od ovih ruža koje sam vam doneo“, bile su samo neke od verbalnih finesa zetova koji vole da ostave utisak momka iz fine kuće, a koje su bile muzika za uši i hrana za dušu Katarinine majke Radmile.

Nikada, ali nikada nakon venčanja sa Ivanom Katarina majci nije rekla nijednu reč protiv njega, niti se na nešto žalila. Ne zato što je sve bilo dobro i što joj nije verovala. Radmila je bila očarana zetovim ophođenjem prema njoj i što bi onda nju zanimalo da li je njena ćerka zaista pronašla mir i sreću sa njim. Zašto bi to nju bilo briga.

– Sama sam ga birala. Sama pala, sama se ubila – gotovo kroz osmeh reče Katarina svom odrazu u ogledalu u kupatilu.

„Ne znam kako do nje nije stigla vest da je Ivan naprasno počeo javno i svuda po gradu da izlazi sa tom devojkom. Mašom. A sve je mogla da pročita u dnevnim novinama, baš su se danas potrudili svi redom. Nemamo zaista većih problema u državi od Ivana i Maše“, razmišljala je dok joj je hladna voda umirivala obraze i hladila krv u njima. „Doduše, ta devojka i jeste lepa. Njegov tip. Crnokosa, dugonoga, visoka i vitka. I nije baš moja kopija, ali ima i nešto moje... nešto u očima, neki nemir, neku tugu, senku... Zapravo pre nekakav grč na licu koji sam vrlo dobro poznavala i koji valjda i vidim samo ja“, pomno se zagledala u svoje oči, oči neke žene koju je zaboravila. Koju je svesno potisnula u prošlost.

Pitanja su se rojila iako ju je umor već savladao. Spustivši se na ivicu velikog bračnog kreveta, Katarina podvuče bosa stopala ispod mekog prekrivača.

„Kakva li je ta devojka?! A i šta me pa briga. I ne ljutim se na nju. I ne mislim da je otela ništa moje jer da je bilo moje, moje bi i ostalo...“

Sem toga, posle dvadeset pet godina braka on mi više dođe kao neki rođak, brat od tetke iz provincije. Odavno je među nama zamrla strast. On je mene mogao da raspali samo kad me nervira, kad se pravi Sokrat i kad nemilice laže. Što bi rekao Marko, kad počne da baroniše. Ha-ha-ha-ha...“, pretraživala je svaki kutak sećanja. Ali, razjedala su je pitanja na koja nije znala odgovore.

Šta li njoj priča? Znala je da i tu devojkicu laže. Silno je poževela da čuje iz prve ruke, baš od te Maše, ko je Katarina u toj priči: nedojebana, isfrustrirana, frigidna kućka kojoj su važni samo sin, karijera, status i javnost. Bacivši jastuk sa njegove polovine kreveta daleko u hodnik, Katarina gotovo u momentu zaspala. Jednostavno je morala da se resetuje, isključi. Ovaj jedan dan je trajao kao večnost.

Probudilo ju je zveckanje čaša i zvuk sokovnika iz kuhinje. Skočila je kao oparena iz kreveta, misleći da kasni i da je to Đurđa, devojkica koja joj je pomagala u kući. U dnevnoj sobi ugledala je Ivana koji je u pastelnoj pastoralici limun-žutog džempera i belih farmerki izgledao kao pravi kanarinac. Bio je nestvarno smešan sa glupavim poluosmehom vašarskog Romea uhvaćenog u krađi licidarskih srca.

Katarina se jedva suzdržala da mu to ne kaže.

– Dobro jutro Kaća, ja eto svratio da se dogovorimo, da malo popričamo, kao ljudi – cvrkutao je Ivan.

Razbarušena i potpuno opuštena Katarina ga je gledala s čuđenjem, trudeći se da ne počne da se smeje njegovom fensi izdanju.

– Je l'? Pa lepo, o čemu bi ti to kao čovek pričao sa mnom?! Ja sam sve, samo ne glupa, a i ljudski je to sve... Šta sad da radiš, ne možeš srcu da komanduješ, a iskreno, jedan je život i zašto da ga svi ne provedemo kako nam najviše odgovara. I zašto da hodamo po njemu kao po zlatnoj žici – izgovorila je melodičnim glasom nehajno sklanjajući kosu s lica i onako, bosonoga, ogrnuta penjoarom ispod koga se naziralo najfinije rublje, uzela mu iz ruku đus koji je upravo sebi napravio.

Katarina nije imala živaca da ga sluša niti da ga gleda. Htela je što pre da mu vidi leđa, da on odmah ode. Zato ga je i gađala najgorim frazetinama.

Videlo se da je Ivanu neprijatno, ali je bio čvrsto rešen da razgovara sa njom bez obzira na sve. Ipak je s tom ženom proveo tolike godine i smatrao je da joj duguje objašnjenje.

– Ti znaš da sam ja tebe mnogo voleo, Kaća, znaš da sam ti bio dobar, odan, najbolji muž... Čuješ me kako već govorim u prošlom vremenu. O Bože, koliko je to užasno u ovom momentu, ali sve se promenilo i to ne preko noći! – Ivanov glas je postao za nijansu viši, knedla u grlu i ljutnja koja ga je obuzela stegle su mu glasne žice. – Da li si svesna da si stalno imala primedbe na sve što ja radim? Uspela si da nakon svih ovih godina dođem u situaciju da se pored tebe ne osećam kao muškarac. Više smo postali ortaci... Poznanici, pa i stranci. A seks? Sećaš li se koliko puta sam ti prilazio, koliko puta si me odgurnula kao smrdljiv sir? Mi već dugo ne funkcionišemo kao muž i žena, predugo!

Dok se Ivan zahuktavao u svom monologu Katarina ga je slušala posmatrajući ga kao da ga prvi put vidi. U neku ruku je to i bilo tačno jer odavno nije registrovala sve što on govori, radi...

– Da li si ti svesna da se poslednjih godina takmičimo kao najgori rivali, ko će pre uspeti, ko će više zaraditi, ko će imati više... A ljubav? Katarina, zaboravili smo na ljubav, zaboravili smo kako smo se nekad voleli.

Iako ju je poslednja rečenica žacnula, Katarina nije dala da se na njenom licu vidi i najmanji trag emocije.

– Ajde skрати. Žurim na posao, nemam sada ni vremena ni želje da slušam tvoje melodramske momente i lamente. Zašto si došao?! Da mi držiš predavanje? Evociraš uspomene? Ako želiš da pokupiš stvari ili već otkud znam šta ti treba, sačekaj Đurđu pa nek ti pomogne. Ali da slušam tvoje prenemaganje i duboke uzdahe, e to ne mogu.

Ivan je slušao stežući naslon kuhinjske stolice, svestan da je njegov pokušaj da probudi ženu koju je nekada poznavao i voleo bezuspešan. Bes u njemu je rastao.

– Šta trepćeš, Ivane, da nećeš sad možda i da se rasplačeš?! Svратиću ovih dana do advokata, daću ti razvod odmah i šta bre još hoćeš?!

Doveden do ivice pucanja Ivan više nije mogao da zaustavi bujicu reči koja je provalila iz njega.

– Ti si zaista postala kučka nad kučkama! Ti nisi žena koju sam voleo, ti si jedna ledena gadura koja je uspela sve da otera od sebe. Nisam ja tebe ostavio, gospođo frigosu, ti si mene ostavila odavno, ja sam samo tražio ono što mi je nedostajalo, a to mi je dao neko potpuno drugi. Pitam se da li si me ikada i volela

---

ili je to bila samo varka. Ti si dovoljna sama sebi, niko ti nije ravan, ja sam postao tvoj otirač. Ali Ivan više neće da bude zadnja rupa na svirali, neće da čeka da ga kao kuće pomaziš po glavi. Mislio sam da te poznajem, mislio sam da...

Katarina je vrlo dobro čula sve što joj Ivan govorio, svaka reč joj se kao igla zabadala pravo u mozak. Ali ona nije bila ta koja pokazuje osećanja, ona nije bila od te plačljive sorte. Ona je bila izdana, prevarena i nije želela da popusti ni na tren. Samo je pomislila kako ovo sve nije predvidela, kako ranije nije primetila šta se sprema.

– Da li je to sve, jesi li završio? Oдох sada, moram da krenem. Ključeve ne moraš da mi vraćaš, sutra popodne ću ionako promeniti sve brave. A tebi nek je sa srećom. Šta držiš taj *Kurir* iza leđa, baš ste lep par i vrlo ti je lepa devojka, šteta što vam nisu dali celu naslovnicu. Da nisi opet kod njih na ledu?! Otišla sam.

Katarina se gotovo vojnički okrenula i izašla, dok je Ivan ostao otvorenih usta i sam u kuhinji. Čula je kako se čaša razbija o pod. Nije je bilo briga. Kupiće drugu.

„Kakav čovek...Sad bi on još dramio, kao da sam maloumna. Ili je mislio da ću ja da dramim, pa da me preduhitri i možda čak uteši... Kreten“, razmišljala je Katarina dok je žurila na posao. Imala je toliko obaveza, nije mogla da se bakće još i sa Ivanovim emocijama. Nije želela, a možda nije ni smela.

U kancelariji su je dočekali skriveni pogledi, ali se pravila da ne primećuje ništa.

– Gospođo Katarina, gospodin Brajt je zamolio da pomerimo sastanak za sutra i veoma se izvinjava...

avion zbog magle nije poleteo, otkazan je let do daljnjeg, a imate posetu... Gospođa Natalija je u vašem ofisu, tu je već vrlo dugo, čeka vas.

Kakav početak dana.

– Dobro jutro, Natali.

– Sekice moja lepa, nemoj da se ljutiš. Morala sam da dođem. Videla sam auto onog zlikovca ispred kuće i nisam htela da se sretnem sa njim, a ko će da te podrži ako ja neću?! Mama je sve saznala sinoć, skočio joj pritisak pa je završila u hitnoj, a ja skoro da nisam spavala, možda par sati... Kakvo je ovo iskušenje, koja je ovo kazna, šta si ti Bogu zgrešila pa da ti se ovo desi, ja sebi ne mogu da dođem, nikako mi ne ide u glavu.

– Natali, mila, znaš li da u Boga kao bračnog sudiju ne verujem. A sve da naprasno i poverujem, kakve to veze ima sa Ivanom?!

– E pa eto vidiš, ima. Koliko smo te samo puta mama i ja molile da sa nama odeš u crkvu, da se moliš i ti, da postiš, da obiđeš sve svetinje, znaš da samo molitva menja sudbinu. Da si nas slušala, možda ti se sada život ne bi pred očima raspadao. Ti si, Kaća, vrlo čudna, a i teška si, nekako si drugačija... ja te mnogo volim, ali ti samo teraš svoje. Rekla sam ti milion puta da svako ima neke probleme u braku, pa eto ni Miša nije svetac sigurno, ali on za nas brine... I voli decu, mnogo. I ja znam da i mene voli, iako ti misliš da to nije tako i da sam glupača i da krpa za pod ima više dostojanstva od mene, moje je srce ogromno a mekano. A što pa da me toliko i voli, volim ja njega za oboje. Šta ćeš sada, kako ćeš sama?! Nešto sam mislila, da nalupamo mi tu malu drolju da više ne ustane i da joj

---

na pamet ne padne da dira tuđe muževe. Sram je bilo, pun Beograd muškaraca, a ona našla mog zeta, i to sad kad je postao direktor televizije. Što nekog pekara ili portira ne nađe da se u njega zaljubi, kučka raspala, majku joj milosnu...

– Nato, molim te prekini. Ništa meni neće biti, svako ima svoj put, izlaz, izbor, razloge... Nisam bespomoćna i maloletna, imam sjajno dete i odličan posao, zdrava sam, šta da poželim više? Nego, da ti donesem čašu mleka i neke keksiće, da se smiriš? Tresu ti se ruke, jesi li doručkovala?

– Ma jesam, nego mi stalno pada šećer i ovaj Hašimoto me ubi, ja ne znam više, Kaća, koju dijetu da držim, nijedna mi ne odgovara.

– Samo polako, zagrizi sada nešto, pa ćemo obe do mame, a onda možemo zajedno na ručak. Je l' važi?!

– Eto, je l' vidiš, je l' vidiš sada o čemu ja pričam? Dođem ovde da te smirim, da ti se nađem, da ti pomognem u najtežem momentu, a onda ti pomažeš meni. I kakva sam ja onda sestra?

– Divna, mlađa, najbolja... Ajde polako se spremaj, uzmi tašnu, valja nam sad sa Radmilom ćaskati.

– Samo da ti kažem, sinoć je i ona videla *Kurir*, živa nisam šta će sad da bude. I da znaš, ona i jauče.

– Je l' jauče?! Pa to je baš frka. Kreći, Nato. I pazi da se ne oklizneš, ovde stalno glancaju parket onim jebenim voskom.

Mama ih je dočekala u salonu, na sofi, sa sve čalmom oko glave, ćutke gledajući u tavanicu. Na stočiću pored

nje kristalna staklenka sa rakijom, njen preki lek za sve bolesti. Nikada u životu kap nije popila, ali ju je zato obilato koristila za migrene, grlobolje, zubobolje a posebno za teške situacije poput ove.

– Natalija, je l' se ovo tvoja sestra, a moja ćerka smilovala da dođe i da vidi majku na smrtnoj postelji.

– Jao bre, mama, ne budi takva, o kakvoj smrti sada pričaš, evo je Kaća sa mnom, a ona je i predložila da dođemo.

– Smrt je naspram ovog što doživih blažena, dete moje, ništa ne bih znala, al' ovako ne znam kako ću i kud ću među ljude, jadna li sam, Gospode Bože, pogledaj me... I spasi me, uzmi me sebi da ovo ne gledam.

Katarina u tom momentu oseti toliko jak poriv da majci zalepi šamarčinu da se i sama uplašila svoje želje.

– Mama, ovde smo ti nas dve, žive i zdrave. I ti sa nama, treća. Ništa se strašno nije desilo. Ivan i ja više nećemo biti zajedno, ali to nije smak sveta. Pobogu, koliko se ljudi dnevno ubije, koliko ih umre od gladi, od karcinoma, koliko njih strada u raznim nesrećama, pa šta je sve to ako nije život? Šta očekuješ od mene? Da se bacim s mosta ili u tešku crninu i da oplakujem svoj život. Zašto da plaćem i kukam za nečim što ne mogu da promenim. Mogu li? A i da mogu, pitaj me hoću li. Neću, mama, sasvim je dobro ovako, mi smo se stalno svađali i nismo baš živeli bajku kao tata i ti.

– Ti da oca ne uzimaš u usta, jesi li čula?! Suzu za njim nisi pustila kad je umro. Jadna Natalija dete izgubi, spontani u trećem mesecu, jesi li to zaboravila?! Mene su stalno sedatirali, a ti si samo jurcala okolo kao

ludakinja, nisi ga ljudski ni ožalila. Kad si bila zadnji put sveću da mu zapališ?!

Natalija je već bila u carstvu snova, a Radmilin monolog je i dalje trajao. Kad već nije imala više publike, vodvilj je rešila da odigra samo za Katarinu.

A to oko suza i plakanja, Katarina ni sama nije znala, prosto nije spadala u plačljivice. Lakše bi joj bilo nekad da se isplače, ali nije mogla. Na bol je reagovala ćutnjom, na nepravde argumentima, a na izdaje i prevare zidom kojim sebe odvoji od onih koji su je izdali. Možda suze zaista čiste dušu, možda su nada i vera zaista lekovite, možda to nije samo za neuke i za vernike, nije znala. A nije da je bila ateista i da nije verovala. Ona samo nije volela manifestne izraze verovanja i smatrala je da je za ljubav prema Tvorcu dovoljno srce, čisto i dobro srce, a ne popovi, sveće, tamjan i stalni odlasci u crkvu.

„Ivan je, eto, vernik. I? I onaj Natalijin nesrećnik. Pa i njih dve... Nikada ih nisam videla da daju ni stare, a kamoli da kupuju nove stvari za decu u Zvečanskoj, a ja sam im redovno poklanjala novac, slala jaja za Vaskrs i kolače za Božić i često krišom gledala kojim igračkama Marko najviše voli da se igra da bih baš te kupila i njima. Nikome to nisam ni pričala, naravno. I sad su oni svi dobri ljudi i vernici, a ja kučka. Ma super“, razmišljala je Katarina.

– I kada mi dođu Hadžipešićeva i Smiljanićeva, šta da im kažem? Kako da im u oči pogledam?! Ja, ja u koju su gledale kao u Boga, i koju su slušale čak i njihove ćerke kad su bile za udaju, ja sam dozvolila svojoj ćerki

da sruši гнездо i da moj mali goluždravi ptić postane siročće. Daleko od svih, Marko, duša babina, kako li će on ovo da preživi. I to u tuđini, u Americi...

– Mama, odoh ja, a ti me zovi ako ti nešto zatreba. Ili ako nešto Nati bude trebalo. Gde su deca, gde im je otac?

– Tamo gde i treba da budu, na vazduhu, sa dadi-ljama sve troje, a otac im je danima na putu, glavu ne diže, hleb zarađuje, osušio se od briga, treba o tolikoj familiji brinuti.

I stvarno, dok je išla ka kolima videla je Miu i Ivu kako u cvetnim haljinicama trčkaraju po vrtu, dok je Lav, sav važan i rumen u licu, pravio tepih od latica tek procvalih ruža. Pomislila je kako baba Radmila neće imati razumevanja za njegovu umetničku viziju i kako će možda i dobiti koju po dupetu za tu instalaciju. Nasmejala se glasno, a obe dadilje se istovremeno, kao po komandi, okrenuše ka njoj sa zgranutim pogledima.

Nije mogla da veruje u kakvu ludnicu joj se pretvorila agencija za samo nekoliko dana od ovog nazoviskandala sa Ivanom. Čula se užasna galama u njenoj kancelariji i pomislila je kako su se sjatile i onako meraklijski u tračeraž udarile ama baš sve njene saradnice i sekretarice, bivše dokone kafe-kuvarice, koje su je verovatno mrzele jer je kupila sve moguće aparate za samoposluživanje vodom, čajevima, supama i, naravno kafom, te im tako „otela ’leba“ od dece. Nijedna nije dobila otkaz, čak ih je slala na silne seminare, davala im besplatno časove engleskog i pokušavala da pomogne kad god im zatreba. Ali, kada je otvorila vrata, Katarina se postidela.